

ВАВШКО І. В.

<https://orcid.org/0000-0002-8702-3066>

Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського (Київ, Україна)
irinavavshko@gmail.com

РОК-БАЛАДА В УКРАЇНСЬКІЙ МУЗИЦІ

Розглянуто втілення та еволюцію жанру рок-балади в українській рок-музиці на прикладі творчості гуртів «Брати Гадюкіни», «Плач Єремії», «Мертвий півень», «Океан Ельзи». На підставі аналізу музичної поетики жанру (на рівні композиційної схеми) зазначено, що творчість українських рок-гуртів та їх стилістика рухались шляхом переймання та втілення традицій західноєвропейських та британських рок-гуртів (рок-балади 1990-х рр), а також продовженням лінії естрадної української пісні з адаптацією до рок-культури та індивідуального саунду гурту (рок-балади 2000-х рр). Наведено типові композиційні схеми українських рок-балад.

Ключові слова: рок, жанр, рок-балада, інтонаційна практика, поетика, рок-гурт.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Серед розгалуженої, проте малодослідженої жанрової системи рок-музики, чи не найяскравіше виокремлюється жанр *рок-балади*. Це той жанр, який зазвичай без вагань визначають як самі рок-музиканти, так і поціновувачі вказаної інтонаційної практики¹. Парадоксально, проте, будучи популярним та затребуваним, рок-балада є водночас невідомим і, відповідно, не дослідженим жанром. Зокрема, незважаючи на широку розповсюдженість рок-балад (за статистикою, фактично кожен рок-альбом містить хоча б одну рок-баладу, яка є знаковою його композицією), цьому явищу не відведено достатньо уваги в музикознавчих працях про рок-музику. Враховуючи існування великої кількості зразків, загальноновизнаних як рок-балади, численних рейтингів та чартів в авторитетних рок-виданнях та спеціалізованих рубрик на радіохвилях, на активне вживання номінації «рок-балада» у пресі та на практиці, у рок-культурі загалом та музикознавстві зокрема і досі немає ані коректного визначення цього терміну, ані переліку типових ознак, що дозволяють впевнено атрибутувати ту чи іншу композицію як таку, що належить до вказаного жанру. Визначення, які зустрічаються у друкованих джерелах та на різноманітних електронних ресурсах, зводяться до раз у раз повторюваної тези про те, що рок-балада – це «повільна, лірична композиція». Зрозуміло, що запропонована дефініція не дає належних підстав для жанрової ідентифікації такого складного явища як рок-балада, що існує вже понад півстоліття і є невід'ємною складовою рок-музики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання порушеної проблеми. Попри широку популярність жанру рок-балади, в українському музикознавстві це питання раніше не досліджувалось, що вкотре доводить актуальність його вивчення.

¹ Детальніше див.: Чекан Ю. Інтонаційний образ світу: монографія [11].

Мета статті – проаналізувати, яким чином вказаний феномен розвивався та втілювався в український рок-музиці.

Виклад основного матеріалу дослідження. Творчість більшості українських гуртів та їх стилістика рухались у наступних напрямках: переймання та втілення традицій західноєвропейських та британських рок-гуртів, а також продовження лінії естрадної української пісні (творчість різноманітних ВІА) з адаптацією до рок-культури та індивідуального саунду гурту¹. Саме тому більшість існуючих вітчизняних рок-гуртів працюють у стилістиці поп-рок, інді-рок, софт-рок, що впливає і на музичне втілення композицій, і на вербальний текст відповідно. Звідси часта схожість українських рок- та поп-композицій. Враховуючи, що перші зразки рок-балад з'явилися ще у 60-х роках, в Україні цей жанр було апробовано набагато пізніше – у 90-х. Першоджерелами класичної рок-балади є блюз, народна пісня, частково кантрі та джазова балада. Проте, українська рок-балада, на відміну від закордонного аналога, не має безпосереднього генетичного зв'язку з українською фольклорною баладою, оскільки формувалась набагато пізніше та в інших умовах².

Проаналізувавши значний корпус музичних текстів (західноєвропейських та американських), загальноновизнаних як рок-балади³, приходимо до висновку, що однією з ключових музичних ознак жанру рок-балади є її композиційна схема – вступ, строфа, брідж. Названі складові є характерною ознакою не лише для рок-балади, але й для рок-композицій взагалі, проте саме в умовах обраного жанру композиційні фази мають специфічне вирішення, сприяють хвилеподібному розвитку драматургії та є ключовими складовими поетики жанру. Досліджуючи *музичну поетику* рок-балади, свідомо відмовляємось від детального аналізу віршованих текстів, говоримо про них опосередковано, зосереджуючись саме на музичній складовій жанру.

Розглянемо, яке ж місце займає обраний жанр у творчості українських рок-гуртів. Очевидно, що детальний аналіз композицій кожного гурту як індивідуального втілення та трактування жанру – тема окремого дослідження, що виходить за межі обсягу статті. Головне завдання – продемонструвати шляхи розвитку обраного жанру на вітчизняних теренах. Тому наведемо найяскравіші приклади конспективно та зупинимось детальніше лише на окремих зразках.

Загальноновизнано, що більшість сучасних українських рок-гуртів працюють у стилістиці поп-рок. До такого стильового напрямку, зокрема, відноситься творчість гуртів «Скрябін» (з 1989 р.), «Друга ріка» (з 1996 р.) та «Скай» (з 2001 р.). Хоча жанр рок-балади не є визначальним у їх творчому доробку, проте також знаходить своє індивідуальне втілення відповідно до саунду та стилістики гурту. Відомими рок-баладами гурту «Друга ріка» є «П'ю з твоїх долонь» (альбом «Рекорди», 2005) та «Три хвилини» (альбом «ДенНіч», 2006). У гурту «Скай» – «Тебе це може вбити» («Те, що треба», 2006), «Світло» («Знак оклику!», 2010) та «Струна» («Край неба», 2014). А рок-балади «Спи собі сама», «Мовчати» («Natura», 2003) та «Старі фотографії» («Танго», 2005) свого часу стали візитівками гурту «Скрябін».

Логічно, що рок-балада, як один із ключових жанрів рок-музики, так чи інакше проникає у творчість кожного з названих рок-гуртів, отримуючи своє специфічне втілення. Проте, в більшості з наведених прикладів можемо стверджувати, що обраний жанр явно не є домінантним, оскільки кількість існуючих зразків

¹ Детальніше див.: Долгіх Д. Саунд beatbox'у: спроба характеристики [6].

² Детальніше див.: Вавшко І. В. Рок-балада і народна пісня: механізми взаємодії [5].

³ Зазначимо, що матеріалом для аналізу слугували виключно студійні записи, які вважаються оригіналами рок-композицій.

досить мала, порівнюючи з будь-яким західноєвропейським чи американським рок-гуртом і далеко не всі вони є відомими широкому загалу, оскільки розраховані на певну слухачську аудиторію, рідко транслюються на радіо-хвилях чи онлайн-платформах (що є одним з параметрів якості для цієї інтонаційної практики).

Безсумнівно, що найяскравішими представниками рок-культури в Україні є гурти «Брати Гадюкіни», «Плач Єремії», «Мертвий Півень», «Океан Ельзи». Прослідкуємо методи втілення рок-балади на прикладі їх творчого доробку.

Рок-гурт «*Брати Гадюкіни*» справедливо вважається одним з основоположників українського року. Будучи заснованим у 1988 році у Львові, він існує до сьогодні. З 2009 по 2013 рр. гурт тимчасово припиняв творчу та концертну діяльність у зв'язку зі смертю фронтмена – Сергія Кузьмінського. Стилїстика «Братів Гадюкіних» – панк, блюз, регі, фольк-рок та рок-н-рол. Самі учасники гурту дають собі наступну характеристику: «галицький колорит, тотальний стьоб та запальний драйв» [1]. Зазначимо, що перераховані ознаки особливо яскраво втілені на рівні вербальних текстів композицій рок-гурту. Серед творчого доробку музикантів – дев'ять альбомів (п'ять студійних та чотири концертних), а також дві збірки хітів. Найвідоміші альбоми – «Всьо чотко!» (1998), «Ми хлопці з Бандерштадту» (1991), «Було не любити» (1994), «Щасливої дороги» (1996), «Я вернувся домів» (2011), «Made in Ukraine» (2014) та інші.

Хоча гурт прославився, в першу чергу, завдяки своїм танцювальним композиціям, проте і рок-балада знайшла індивідуалізоване втілення у творчості «Братів Гадюкіних». Зокрема, це «Ми ходили-дили-дили», «Соломія» та «Клофелін» з альбому «Щасливої дороги». Чи не найвідомішою рок-баладою є композиція «Жовті стрічки» з альбому «Було не любити» (1994). Розглянемо її детальніше.

Рок-балада «Жовті стрічки» розпочинається тривалим вступом (понад півхвилини), у якому задіяний стандартний рок-інструментарій, а також партія саксофона, в якій проводиться основний мелодичний мотив твору. Залучення додаткового інструментарію у вступі рок-балади – не поодиноким випадком в історії рок-музики. До такої ж практики у своїй творчості часто долучаються й інші гурти, зокрема, Led Zeppelin, Scorpions, а серед вітчизняних – Океан Ельзи, Мертвий Півень, Скрябін тощо. В даному випадку саксофон підтримує заданий вербальним текстом та манерою виконання дещо саркастичний і водночас меланхолійно-романтичний колорит. Структура рок-балади «Жовті стрічки» – дві строфи по вісім рядків у кожній та приспів, що повторюється три рази і складається з чотирьох рядків. Як і характерно для жанру в цілому, у даному зразку досить умовне, а подекуди взагалі відсутнє римування, що максимально наближає його до розмовного викладу. Наприклад, у першій строфі (1–4 рядки) рима відсутня взагалі, а у 5–8 – перехресне і навіть дещо спрощене римування «не забуду-буду» і «річки-стрічки». У приспіві рима також відсутня.

Оригінальність обраної рок-балади – у наявності прозового монологу соліста після інструментального бріджу (соло саксофона на фоні рок-інструментів), завдяки присутності якого тривалість композиції складає п'ять хвилини і сорок секунд. Нагадаємо, що протягненість у часі за рахунок повільного чи помірнього темпу, повторення приспіву чи строфи – характерна ознака рок-балади як жанру. Також оригінальність обраної композиції у наявності яскравого бек-вокалу, що не є типовим показником жанру, оскільки рок-балада – твір одного виконавця. Проте, бек-вокал у даному випадку не виходить за рамки фону-супроводу і не має індивідуалізованого музичного матеріалу, а лише підтримує загальний колорит.

Таким чином, схема будови «Жовтих стрічок» виглядає наступним чином: **a b c b¹ c d e¹**.

Оповідна манера виконання, маркований вступ та нівельоване закінчення, типові для рок-балади інтонаційні звороти, побудовані на розмовних інтонаціях, плагальні кадансування – все перераховане є незмінною складовою жанру. Очевидно, що творчість гурту «Брати Гадюкіни» не вписується у канони класичного року. Це відображається і на інтонаційному рівні, специфічному саунді і, також, у віршованих текстах композицій. Проте, навіть у такому своєрідному нетиповому трактуванні, спостерігаємо зародження жанру рок-балади у вітчизняній рок-музиці.

Не менш яскравим представником українського року є ще один львівський гурт – «Мертвий півень». Стилістика гурту – прогресивний рок. За час існування (з 1989 по 2011 рр.) склад гурту постійно оновлювався. Творчий доробок «МП» – тринадцять альбомів, найвідоміші з яких – «ЕТО» (1992), «Мертвий Півень» (1993), «Live у Львові» (1995), «Пісні мертвого півня» (2006), «Кримінальні сонети» (з Ю. Андруховичем, 2008) тощо.

Ключовою та впізнаваною ознакою гурту є тексти пісень на вірші українських поетів та письменників, зокрема Ю. Андруховича, В. Неборака, О. Ірванця, С. Жадана та ін. Найяскравіші рок-балади гурту – «Місячний блюз», «Чуєш, мила», «Ми помрем не в Парижі» (альбом «Ето», 1992), «Good time», «Колискова для Назара» («Мертвий півень», 1993), «Трава» (II-Testamento, 1996), «Біла квітка» («Афродизіаки», 2004), «Life is a long song» («Пісні мертвого півня, 2006») та ін.

Культовою композицією «МП» є рок-балада «Ми помрем не в Парижі» з дебютного альбому «Ето» (1992). Написана за канонами класичної рок-балади, вона є останньою композицією в альбомі. Структура рок-балади – п'ять строф без приспіву. Тривалість (п'ять хвилин) обумовлена, в першу чергу, тривалим вступом та великою кількістю строф². Перша строфа складається з чотирьох рядків, решта – з п'яти. Хоча віршований текст написаний метрично рівно з перехресним римуванням, проте наявність п'ятого рядка, який римується щоразу з іншим рядком строфи, руйнує звичну для слуху структуру вірша і наближає текст до розмовного. Під час студійного виконання другої строфи соліст буквально читає текст як вірш, тим самим підкреслюючи перевагу вербального ряду над музичним.

Розпочинається рок-балада гітарним медитативним вступом (перебори) тривалістю близько хвилини, що компенсує відсутність бріджу. Такі тривалі вступи, загалом, не характерні для українських рок-балад. Звертаючись до першоджерел побутування жанру, помічаємо, що така практика характерна для гуртів важкого року – Led Zeppelin, Metallica, Aerosmith тощо. Сказане є свідченням того, що перші українські рок-балади тяжіють до закордонних аналогів, переймаючи вже сформовані традиції жанру. Також, за відсутності бріджу, наявна невелика інструментальна постлюдія наприкінці, що створює композиційну арку. Окрім стандартного рок-інструментарію, в рок-баладі залучені скрипка та кастаньети. Враховуючи, що такий досвід зустрічаємо у більшості українських рок-гуртів, можемо стверджувати, що залучення додаткового інструментарію –

¹ У статті використовуємо наступне скорочене літерне позначення композиційних розділів рок-балади: a – вступ, b – строфа, c – приспів, d – брідж, e – додаткові розділи-вставки (в даному випадку – монолог соліста).

² В середньому, для класичних західних рок-балад характерно три строфи і короткий приспів.

характерна ознака українських рок-балад. Нетиповим є лише те, що композиція виконується дуетом (Місько Барбара та Ярина Якуб'як). Саме тому, крім звичних для віршованого ряду рок-балади займенників «Я» – «Ти», домінує займенник «Ми». Схематично «Ми померем не в Парижі» – **a b b1 e b2 b3 e1**¹.

Нагадаємо, що на початку 90-х років жанр рок-балади лише починає з'являтися у творчості українських гуртів, тому про дотримання звичного канону можемо говорити досить умовно, проте наявність маркованого вступу, темпові характеристики, хвилеподібний принцип розвитку, поступове залучення нових інструментів, плагальні закінчення та інші ознаки наближають композицію до традиційної рок-балади.

Наступним рок-гуртом, що також виник на початку 90-х, є «Плач Єремії» на чолі з Тарасом Чубаєм. Гурт випустив чотири студійні альбоми, серед яких «Двері, котрі насправді є» (1993), «Най буде все як є» (1995), «Хата моя» (1997), «Світло і сповідь» (2003). Основний стильовий напрям гурту – концептуальний рок. На одному з порталів української музики знаходимо наступну характеристику: «Це переважно серйозні, філософські вірші, що виконуються під акомпанемент рок-гурту. Більшість текстів "Плачу Єремії" – це поезія Грицька Чубая, Юрія Андруховича, Костика Москальця, Віктора Неборака та інших сучасних українських поетів, а також – народні тексти. Музика в піснях часом звучить жорстко, згодом переходить в спокійні балади, а через деякий час знову вибухає, переповнена емоціями. Все це і надає пісням особливого "львівського" колориту...» [10]. Серед рок-балад гурту такі композиції як «Відшукання причетного», «Не спиняйте її» («Двері, котрі насправді є», 1993), «Вона», «Так спроквола» («Най буде все як є», 1995), «Ти бачиш», «Якби ти була», («Хата моя», 1997), «Коли до губ твоїх» (1999) та ін.

Безсумнівно, найвідомішою рок-баладою в історії гурту «Плач Єремії» та в історії українського року є композиція «Вона» на вірші К. Москальця. Також ця рок-балада є одним з найбільш упізнаваних українських рок-хітів. Крім того, віршований текст рок-балади неодноразово був об'єктом аналізу у літературознавстві [9]. Важливо, що «Вона» – найбільш наближена за композицією та втіленням до класичної рок-балади.

Розпочинається рок-балада гітарним вступом (перебори), який триває близько півхвилини. Важливо, що цей вступ дуже подібний до вступу рок-балади «Still loving you» Scorpions, що зайвий раз доводить орієнтацію української рок-балади на західні першоджерела. Структура – дві строфи з приспівом; крім того, друга строфа дублюється після інструментального бріджу. Характерно, що вступ, перша строфа та приспів звучать лише під супровід гітари на тихій динаміці, поступово готуючи слухача до драматичної кульмінації рок-балади – другої строфи. Партія фронтмена рок-гурту «Плач Єремії» Тараса Чубая на початку нагадує більше оповідь, розповідь, аніж вокал. Максимальна увага відведена слову. Після приспіву долучається увесь комплекс рок-інструментів з поступовим наростанням динаміки. Короткий інструментальний брідж з яскравим експресивним соло електрогітари за стилістикою дещо нагадує бріджі представників класичного року – Scorpions, Aerosmith, Gun's and roses. Загальна композиційна схема рок-балади «Вона» – **a b c e b1 c d b2 c e**.

¹ e –інструментальні вставки.

Також звернемося до гурту, у творчості якого жанр рок-балади склався найяскравіше та найповніше та який, безперечно, вже багато років тримає першість серед українських рок-гуртів – «Океан Ельзи».

Серед творчого доробку гурту «Океан Ельзи» (понад 220 композицій) до жанру рок-балади відносимо «Голос твій» («Там, де нас нема», 1998), «Відпусти» («Янанебібув», 2000), «Квітка» («Модель, 2001»), «Susy», «Холодно», «Мене» та її продовження «Для тебе» («Суперсиметрія», 2003), сингл «Дякую» (2004) та ін.¹ Така щільна концентрація зразків рок-балади та баладності у доробку гурту дозволяє припустити, що баладність є однією з визначальних стильових ознак «ОЕ».

Проаналізуємо втілення жанру рок-балади детальніше на прикладі однієї з найвідоміших та водночас символічних пісень гурту – «Susy», яка входить до третього студійного альбому «Суперсиметрія», випущеного у 2003 році. Саме цей альбом став першим проривом «ОЕ» у сфері рок-музики та вважається одним із найпопулярніших в творчому доробку гурту.

Композиція «Susy» – короткий вступ (близько семи секунд) під акордовий (гармонічний) супровід фортепіано на тонічній функції (основна тональність – соль-мінор). Структура строфи рок-балади – куплет з приспівом. Всього чотири строфи та приспів, який двічі звучить після другої та чотири рази після четвертої строф. Завершується рок-балада невеликим бріджем після якого ще один раз проводиться приспів.

Розпочинається «Susy» коротким вступом під гармонічний супровід фортепіано. Крім того, функцію вступного розділу, установку на зосереджене сприйняття формально виконують перші дві строфи, оскільки звучать на тихій динаміці лише під супровід фортепіано, а у другій строфі додається синтезатор. Тільки у приспіві, який складається з одного рядка: «Мила моя Susy» і повторений двічі, до раніше зазначених додаються інші інструменти – ударні, бас-гітара, скрипки та віолончелі, поступово наростає динаміка. У третій та четвертій строфах, що звучать під супровід названих інструментів (за виключенням струнних) на гучній динаміці, додаються електрогітара та синтезатори. Манера виконання зі спокійної оповідальної стає більш надривною, емоційною, дещо імпровізаційною. Початок кульмінації пісні припадає на останні рядки четвертого куплету – «Разом будем їсти, потім будем пити, далі будем жити, поки не настане довгождана літо...». Кульмінація досягається не лише підсиленням динаміки та надривною манерою виконання, але, в першу чергу, раптовим рухом мелодії вгору. Хвиля рухається на спад за рахунок того, що повертається інструментарій приспіву, хоча динаміка досить гучна. Брідж є яскравою кульмінаційною точкою, оскільки задіяно увесь інструментарій, окрім фортепіано, а також вокалізи соліста і четверте проведення приспіву контрапунктом. Після п'ятого проведення приспіву рок-балада завершується тихо, поступовим спадом. Загальна композиційна схема обраної рок-балади – **a b b1 c b2 b3 c d**.

¹ «Не питай» («Gloria», 2005), «Ночі і дні» («Mira», 2007), «Компас», «На лінії вогню» («DolceVita», 2010), «Обійми», «Коли навколо ні душі» («Земля», 2013), «Мить», «Обійми», «Не йди» («Без Меж», 2016), «Без тебе» (2018), а також композиції з сольних проєктів С. Вакарчука, зокрема «Така, як ти» («Вночі», 2008), «Не плач» («Брюссель», 2011) та композиції майбутнього альбому «Без тебе», «В небо жене» (2018). Є також композиції, у яких присутні ознаки баладності. До таких віднесемо, наприклад, «Етюд» («Янанебібув»), «Друг», «Вулиця» («Модель»), «Вище неба» («Gloria»), «Пташка» («Mira»), «На небі», «Rendez-Vous» («Земля») тощо.

Мелодика «Susy» будується на сталих інтонаційних зворотах – це типово для жанру рок-балади, якому притаманна оповідальна манера викладу, дещо наближена до розмовної мови. В. Конен, досліджуючи мелодику блюзів, називає подібне явище «омузичнення розмовної мови» [7, 43]. Саме завдяки «нескладним» сталим мелодичним зворотам слухач краще запам'ятовує та відтворює подібні пісні, що сприяє їх популярності. З іншого боку, «проста» мелодика рок-балад спонукає заглибленню у віршований текст, не відволікає від нього, а навпаки – зосереджує на ньому всю увагу аудиторії.

Таким чином, «Susy», як і більшість рок-балад гурту «Океан Ельзи», демонструє усі ознаки поетики жанру рок-балади і на композиційному, і на інтонаційному (синтаксичному), і на фонічному рівнях.

Висновки. Кожна з наведених рок-балад передбачає детальний аналіз музичної поетики на різних рівнях (зокрема, простір-рух-час). Проте, навіть такий параметричний огляд без заглиблення в інтонаційні особливості, специфіку будови вірша, манеру виконання тощо, яскраво демонструє загальну картину розвитку рок-балади в українській музиці. Якщо творчість рок-гуртів 90-х більше тяжіє до наслідування традицій своїх закордонних аналогів, то рок-балади 2000-х переважно створені у стилістиці поп-рок, і це ключова ознака української рок-балади.

Проаналізувавши корпус вітчизняних рок-балад, доходимо висновку, що поетика жанру отримує тут яскраве індивідуалізоване втілення, зберігаючи типовий жанровий інваріант. Поетика жанру рок-балади в українській музиці – синтез надбань класичного західного року та індивідуальних стильових особливостей кожного гурту.

Список використаної літератури і джерел

1. Брати Гадюкіни (офіційний сайт). URL: <http://www.gady.com.ua/about-us> (дата звернення 18.09.2018).
2. Вавшко І. Вступний розділ у композиції рок-балади // Київське музикознавство. Київ, 2016. Вип. 54. С. 210-218.
3. Вавшко І. Строфа у композиції рок-балади // Мистецтвознавчі записки: зб. наук. праць. Київ: Міленіум, 2016. Вип. 29. С. 65-73.
4. Вавшко І. Брідж у композиції рок-балади // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Київ, 2017. Вип. 120: Історія музики, проблеми, персони. С. 209-224.
5. Вавшко І. В. Рок-балада і народна пісня: механізми взаємодії // Наукові збірки Львівської національної музичної академії імені Миколи Лисенка. Львів, 2016. Вип. 37. С. 82–93.
6. Долгих Д. Саунд beatbox'у: спроба характеристики // Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2012. Вип. 106: Культурологічні аспекти сучасного мистецького дискурсу. Пам'яті Людмили Костянтинівни Каверіної. С. 144-150.
7. Конен В. Блюзы и XX век. Москва: Музыка, 1980. 80 с.
8. «Океан Ельзи» (офіційний сайт). URL: <http://www.okeanelzy.com/ua/news/> (дата звернення 17.11.2018)
9. Пастух Т. «Сторінками єдиного тексту Костянтина Москальця». URL: <http://litakcent.com/2009/04/23/storinkamy-jedynoho-tekstu-kostjantyna-moskalcja/> (дата звернення 15.02.2019).
10. Українські пісні: Плач Єремії. URL: <http://www.pisni.org.ua/persons/24.html> (дата звернення 20.01.2019).
11. Чекан Ю. Інтонаційний образ світу: монографія. Київ: Логос, 2009. 227 с.

References

1. Braty Hadiukiny (official site). [Braty Hadiukiny (ofitsiyni sait)], available at: <http://www.gady.com.ua/about-us> (accessed 18 Sept. 2018) [in Ukrainian].
2. Vavshko, I. (2016), Introduction in a composition of rock ballad [Vstupnyi rozdil u kompozytsii rok-balady]. Kyiv Musicology [Kyivske muzykoznavstvo], vol. 54, pp. 210–218 [in Ukrainian].
3. Vavshko, I. (2016), Verse in a composition of rock ballad [Strofa u kompozytsii rok-balady]. Art sculptures [Mystetstvoznachchi zapysky], vol. 29, pp. 65–73 [in Ukrainian].
4. Vavshko, I. (2017), Bridge in a composition of rock ballad [Bridzh u kompozytsii rok-balady]. Scientific herald of the P. Tchaikovsky National Music Academy of Ukraine. [Naukovyi visnyk Natsionalnoi muzychnoi akademii Ukrainy imeni P. I. Chaikovskoho], vol. 120, pp. 209–224 [in Ukrainian].
5. Vavshko, I. (2016), Rock ballad and national song: interrelation mechanisms [Rok-balada i narodna pisnia: mekhanizmy vzaiemodii]. Scientific collections of the Lviv National Music Academy named after Mykola Lysenko. [Naukovi zbirky Lvivskoi natsionalnoi muzychnoi akademii imeni Mykoly Lysenka], vol. 37, pp. 82–93 [in Ukrainian].
6. Dolhikh, D. (2012), Beatbox sound: an attempt characteristic [Saund beatboxu: sprobha kharakterystyky]. Scientific herald of the P. Tchaikovsky National Music Academy of Ukraine. [Naukovyi visnyk Natsionalnoi muzychnoi akademii Ukrainy imeni P. I. Chaikovskoho], vol. 106, pp. 144–150 [in Ukrainian].
7. Konen, V. (1980), Blues and XX century [Bljuzy i XX vek]. Muzyka, Moskva, 80 p. [in Russian].
8. Okean Elzy (official site) [Okean Elzy (ofitsiyni sait)] available at: <http://www.okeanelzy.com/ua/news/> (accessed 17 November 2018) [in Ukrainian].
9. Pastukh, T. (2009), Through the pages of a single text of K. Moskalets [Storinkamy yedynoho tekstu Kostiantyna Moskaltsia] available at: <http://litakcent.com/2009/04/23/storinkamy-jedynoho-tekstu-kostjantyna-moskalcja/> (accessed 15 February 2018) [in Ukrainian].
10. Ukrainian songs: Plach Yeremii [Ukrainski pisni: Plach Yeremii] available at: <http://www.pisni.org.ua/persons/24.html> (accessed 20 January 2018) [in Ukrainian].
11. Chekan, Yu. (2009) Intonational world image [Intonatsiyni obraz svitu] Lohos, Kyiv, 227 p. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 11.12.2018 р.

ВАВШКО І. В.

<https://orcid.org/0000-0002-8702-3066>

Национальная музыкальная академия Украины им. П. И. Чайковского (Київ, Україна)
irinavavshko@gmail.com

РОК-БАЛЛАДА В УКРАИНСКОЙ МУЗЫКЕ

Актуальность исследования обусловлена тем, что жанр рок-баллады – очень распространённый, но при этом малоисследованный феномен в сложной жанровой системе рок-музыки.

Цель исследования – рассмотреть особенности воплощения и эволюцию жанра рок-баллады в украинской рок-музыке в проекции на типовые жанровые

параметры (поэтику жанра), сформированные в творчестве британских, американских и западноевропейских рок-групп.

Методология исследования. Определение особенностей музыкальной поэтики украинской рок-баллады (на уровне композиционной схемы – вступление, строфа и бридж) путем сравнительного и параметрического анализа.

Основные результаты и выводы исследования. Творчество большинства украинских рок-групп и их стилистика двигались в следующих направлениях: заимствование и воплощение традиций западноевропейских и британских рок-групп, а также продолжение линии эстрадной украинской песни с адаптацией к рок-культуре и индивидуальному саунду каждой группы. Даже параметрический обзор самых известных рок-баллад украинских рок-групп – «Братья Гадюкины», «Плач Иеремии», «Океан Ельзы» и других ярко демонстрирует общую картину развития жанра. Если творчество рок-групп 1990-х больше напоминает западные аналоги, то рок-баллады 2000-х преимущественно тяготеют к стилистике поп-рок. В процессе анализа композиционных схем отечественных рок-баллад приходим к выводу, что поэтика жанра получает здесь яркое, индивидуализированное воплощение, сохраняя типичный жанровый инвариант.

Значимость исследования – в возможности частично закрыть существующие пробелы в изучении особенностей отечественной рок-музыки, поскольку вопрос музыкальной поэтики украинской рок-баллады впервые представлен в отечественном музыкознании.

Ключевые слова: рок, рок-группа, рок-баллада, жанр, интонационная практика, поэтика.

Iryna Vavshko

<https://orcid.org/0000-0002-8702-3066>

Tchaikovsky National Music Academy of Ukraine (Kyiv, Ukraine)

irinavavshko@gmail.com

DOI: <https://doi.org/10.31318/2522-4190.2019.124.165415>

ROCK BALLAD IN UKRAINIAN MUSIC

The relevance of the research is explained by the fact that the genre of a rock ballad is a very common and popular but at the same time little-studied phenomenon in a complex genre system of rock music.

The purpose of the research is to consider the peculiarities of the implementation and evolution of this genre in the Ukrainian rock music through the lens of typical genre parameters (genre poetics) formed in the works of British, American and Western European rock bands.

The research methods are the determination of the peculiarities of the music poetics of the Ukrainian rock ballad (at the level of the compositional pattern – introduction, verse and bridge) by means of comparative and parametric analysis.

The main results and conclusions of the research. Work of the most Ukrainian rock bands and their stylistics moved in the following directions: borrowing and implementing the traditions of Western European and British rock bands, as well as continuing the line of a pop Ukrainian song with adaptation to rock culture and

individual sound of each band. Even a parametric overview of the most famous rock ballads of Ukrainian rock bands – “Braty Gadiukiny”, “Mertvyi Piven”, “Plach Yeremii” and “Ocean Elzy” vividly shows the overall picture of the development of the genre.

If the work of the rock bands of the 90s more closely resembles Western counterparts, then the rock ballads of the 2000s are predominantly drawn to pop-rock style. In the process of analyzing the compositional patterns of the national rock ballads, we come to the conclusion that the poetics of the genre here gets a bright, individual implementation, while retaining the typical genre invariant.

The significance of the research is associated with the ability to partially close the existing gaps in the study of the characteristics of national rock music, as the question of the music poetics of the Ukrainian rock ballad is first presented in national musicology.

Key words: rock, rock ballad, rock band, genre, poetics, intonation practice.